

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Рахункової палати
від 23.02.2016 № 3-2

Звіт

**про результати аудиту ефективності використання коштів
державного бюджету, передбачених на здійснення заходів у сфері
енергоефективності та енергозбереження**

Київ 2016

ЗМІСТ

ПРЕАМБУЛА		3
ВСТУП		4
1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ТА ПРОГРАМНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПИТАНЬ У СФЕРІ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ І ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ		5
1.1. <i>Нормативно-правове забезпечення діяльності у сфері енергоефективності та енергозбереження</i>		5
1.2. <i>Характеристика та аналіз окремих питань програмного забезпечення енергоефективності та енергозбереження</i>		9
2. РЕАГУВАННЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПОПЕРЕДНЬОГО АУДИТУ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ ТА СТАН ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ		13
2.1. <i>Реагування за результатами попереднього аудиту Рахункової палати</i>		13
2.2. <i>Стан внутрішнього контролю</i>		14
3. ПЛАНУВАННЯ І ЗДІЙСНЕННЯ ВИДАТКІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ НА ЗАХОДИ У СФЕРІ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ		15
3.1. <i>Планування і здійснення видатків державного бюджету</i>		15
3.2. <i>Аналіз показників паспортів бюджетної програми</i>		21
4. ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ НА ЗАХОДИ У СФЕРІ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ		23
ВИСНОВКИ		31
ПРОПОЗИЦІЇ		36
Додаток 1		38
Додаток 2		39
Додаток 3		40

ПРЕАМБУЛА

Підстава для проведення аудиту: План роботи Рахункової палати на 2016 рік.

Мета аудиту: встановлення фактичного стану справ щодо:

- продуктивності, результативності, економності використання коштів Державного бюджету України, передбачених у 2014–2015 роках Державному агентству з енергоефективності та енергозбереження України на здійснення заходів у сфері енергоефективності та енергозбереження;
- законності, своєчасності і повноти прийняття управлінських рішень, пов'язаних з діяльністю учасників бюджетного процесу в цій сфері;
- стану внутрішнього контролю Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України.

Предмет аудиту: кошти Державного бюджету України, виділені Державному агентству з енергоефективності та енергозбереження України: у 2014 році за КПКВК 1206040 «Державна підтримка заходів з енергозбереження через механізм здешевлення кредитів», КПКВК 1206060 «Реалізація Державної цільової економічної програми енергоефективності на 2010–2015 роки»; у 2015 році за КПКВК 2754060 «Реалізація Державної цільової економічної програми енергоефективності на 2010–2015 роки».

Рух коштів державного бюджету. Нормативно-правові акти, розпорядчі та інші документи, пов'язані з діяльністю учасників бюджетного процесу в цій сфері. Статистична, фінансова, управлінська, бухгалтерська та інша інформація про стан використання коштів.

Стан відомчого контролю за використанням коштів державного бюджету на здійснення заходів у сфері енергоефективності та енергозбереження.

Об'єкти аудиту: Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України (далі – Держенергоефективності).

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України; Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України; Міністерство фінансів України – надіслано запити.

Критерії, які використовувалися під час аудиту:

- щодо оцінки продуктивності використання бюджетних коштів: встановлення співвідношення між результатами діяльності розпорядника бюджетних коштів і використаними для досягнення таких результатів коштами бюджету;
- щодо результативності: встановлення ступеня відповідності фактичних результатів діяльності розпорядника бюджетних коштів запланованим результатам;
- щодо економності використання бюджетних коштів: встановлення стану досягнення розпорядником таких коштів запланованих результатів за

рахунок використання мінімального обсягу бюджетних коштів або досягнення максимального результату при використанні визначеного бюджетом обсягу коштів;

- щодо законності: відповідність управлінських рішень об'єкта аудиту положенням чинного законодавства.

Початкові обмеження щодо проведення аудиту:

- **часові:** аудит планування, фінансування і здійснення видатків державного бюджету проведено за 2014–2015 роки.

Методи збирання даних: аналіз нормативно-правових, програмних, розпорядчих актів, пов'язаних з предметом аудиту; перевірка бюджетних запитів, кошторисів, паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, первинних бухгалтерських, фінансових та інших документів, які є підставою для здійснення операцій з бюджетними коштами; аналіз звіту про виконання Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010–2015 роки; надіслання та опрацювання запитів з питань аудиту; аналіз матеріалів попередніх контрольних заходів Рахункової палати; опрацювання матеріалів засобів масової інформації та спеціальних видань; опитування посадових осіб об'єкта аудиту.

За результатами аудиту складено акт, який підписано без зауважень. На усі запити відповіді отримано, які використано у матеріалах звіту.

ВСТУП

Енергоемність вітчизняної економіки в кілька разів вища, ніж відповідні показники економічно розвинених країн Європи та світу. Це суттєво знижує конкурентоспроможність вітчизняної економіки і є одним із факторів, що створює загрозу енергетичної безпеки країни. Така ситуація – наслідок деформованої структури виробництва і енергоспоживання, використання застарілих виробничих фондів, недосконалості технологій, що використовуються, недостатньої дієвості застосованих економічних стимулів щодо ефективного використання енергоресурсів, повільного впровадження енергозберігаючих технологій та ряду інших причин.

Енергоефективність житлово-комунального господарства також перебуває на низькому рівні. За даними експертів, втрати тепла в будівлях становлять 50 відс., близько 12 відс. тепла втрачається через зношеність мереж, ще близько 5 відс. – через застаріле обладнання котелень. Майже 80 відс. житлового фонду потребує повної термічної модернізації.

Підняття тарифів на комунальні послуги і приведення їх до економічно обґрунтованого рівня лише загострило питання підвищення рівня ефективного і економного використання енергії. За розрахунками експертів, за допомогою тепломодернізації та капітального ремонту в будинках можна зменшити щорічне споживання і втрати енергії на чверть.

1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ТА ПРОГРАМНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПИТАНЬ У СФЕРІ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ І ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

1.1. Нормативно-правове забезпечення діяльності у сфері енергоефективності та енергозбереження

Правові, економічні, соціальні та екологічні основи енергозбереження визначає Закон України від 01.07.94 № 74 «Про енергозбереження» (далі – Закон № 74). Тлумачення основних понять, які використані у цьому законі та звіті, наведено в додатку 1 (глосарій).

Згідно із ст. 3 Закону № 74 основними принципами державної політики у сфері енергозбереження, зокрема, є створення державою економічних і правових умов заінтересованості в енергозбереженні юридичних та фізичних осіб; створення енергозберігаючої структури матеріального виробництва на основі комплексного вирішення питань економії та енергозбереження з урахуванням екологічних вимог, широкого впровадження новітніх енергозберігаючих технологій; поступовий перехід до масового застосування приладів обліку та регулювання споживання паливно-енергетичних ресурсів (далі – ПЕР).

Закон № 74 (ст. 9) визначає, що державне управління у сфері енергозбереження здійснює Кабінет Міністрів України та уповноважений Президентом України центральний орган виконавчої влади.

Ця норма в частині уповноваженого Президентом України центрального органу виконавчої влади з 02.03.2014 не відповідає вимогам Конституції України (ст. 116) і Закону України «Про центральні органи виконавчої влади»¹ (ст. 5), згідно з якими утворення, реорганізація та ліквідація міністерств та інших центральних органів виконавчої влади належить до повноважень Кабінету Міністрів України.

У досліджуваному періоді в системі центральних органів виконавчої влади України головним органом, що забезпечує формування державної політики у сфері ефективного використання ПЕР, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, до грудня 2014 року було Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (далі – Мінекономрозвитку), а надалі – Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (далі – Мінрегіон). Ці завдання закріплені у положеннях про Мінекономрозвитку і Мінрегіон.

Безпосередньо реалізація державної політики у сфері ефективного використання ПЕР, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива покладена на Держенергоефективності. Агентство утворене Президентом України наприкінці 2010 року шляхом реорганізації

¹ Враховуючи зміни, внесені до Конституції України згідно із Законом України від 21.02.2014 № 742, та зміни, внесені до Закону України від 17.03.2011 № 3166 «Про центральні органи виконавчої влади», відповідно до Закону України від 27.02.2014 № 795.

Національного агентства України з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів².

Слід зазначити, що у затвердженій Урядом у вересні 2014 року Схемі спрямування і координації діяльності центральних органів виконавчої влади Кабінетом Міністрів України через відповідних членів Кабінету Міністрів України³ діяльність Держенергоефективності спрямовує і координує Віце-прем'єр-міністр України - Міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства. Проте відповідні зміни до Положення про Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України були внесені у листопаді 2014 року⁴, а до Положення про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України лише у квітні 2015 року⁵.

У досліджуваному періоді Держенергоефективності діяло на підставі положення, затвердженого у 2011 році Президентом України⁶. У березні 2014 року набули чинності зміни до Конституції України, згідно з якими, зокрема, Кабінету Міністрів України повернено повноваження щодо утворення, реорганізації та ліквідації, відповідно до закону, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади. Виходячи з цих повноважень, Кабінет Міністрів України постановою від 26.11.2014 № 676 затвердив Положення про Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України (далі – Положення 676).

Відповідно до Положення 676, Держенергоефективності є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Віце-прем'єр-міністра України - Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства, який реалізує державну політику у сфері ефективного використання ПЕР, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива.

Положення 676 визначає такі основні завдання Держенергоефективності: реалізація державної політики у сфері ефективного використання ПЕР, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива; забезпечення збільшення частки відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива в енергетичному балансі України; надання адміністративних послуг у відповідній сфері; внесення на розгляд Віце-прем'єр-міністра України - Міністра регіонального розвитку, будівництва та

² Указ Президента України від 09.12.2010 № 1085 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади».

³ Постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 № 442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади».

⁴ Постанова Кабінету Міністрів України від 26.11.2014 № 690 «Про внесення змін до Положення про Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України».

⁵ Постанова Кабінету Міністрів України від 15.04.2015 № 224 «Про внесення змін до Положення про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України».

⁶ Указ Президента України від 13.04.2011 № 462 «Про Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України».

житлово-комунального господарства пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у зазначеній сфері.

Відповідно до статті 12 Закону № 74, джерелами фінансування заходів щодо ефективного використання ПЕР є Державний фонд енергозбереження, власні та позикові кошти підприємств, установ і організацій, Державний бюджет України, місцеві бюджети, а також інші джерела.

Статтею 13 Закону № 74 передбачено, що для фінансування заходів щодо ефективного використання ПЕР утворюється Державний фонд енергозбереження. Джерелами його формування є: **1)** кошти, отримані за видачу центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання ПЕР, документів дозвільного характеру; **2)** добровільні внески підприємств, установ, організацій та громадян.

Порядок розподілу коштів Державного фонду енергозбереження встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Аудитом встановлено, що **норма Закону № 74 щодо утворення Державного фонду енергозбереження на сьогодні не має реального механізму застосування і не діє.** З часу її запровадження⁷, тобто за вісім років, такий фонд не створений, рішення про розподіл коштів, що мають до нього надходити, **Кабінетом Міністрів України не приймалося.**

Наприкінці 2015 року Кабінетом Міністрів України схвалено Національний план дій з енергоефективності на період до 2020 року⁸, а також затверджено План заходів з його реалізації, в якому, зокрема, передбачено розроблення нормативних засад⁹ для утворення фонду фінансування реалізації заходів з енергоефективності. На сьогодні Держенергоефективності розроблено проект урядового рішення щодо утворення такого фонду у формі Державної спеціалізованої фінансової установи «Фонд енергоефективності».

Водночас **запропонований** зазначеним проектом механізм врегулювання питань утворення фонду фінансування реалізації заходів з енергоефективності **не узгоджується з положеннями ст.ст. 12 і 13 Закону № 74**, зокрема, в частині напрямів діяльності та джерел його наповнення. Як наслідок, реалізація цього механізму можлива тільки за умови внесення відповідних змін до законодавства у сфері енергоефективності та енергозбереження, зокрема до Закону № 74.

Шляхи стимулювання енергозбереження визначені ст. 16 Закону № 74: надання податкових пільг підприємствам - виробникам енергозберігаючого

⁷ Закон України від 16.03.2007 № 760-V «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання заходів з енергозбереження» (набрав чинності з 1 січня 2008 року).

⁸ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.11.2015 № 1228 «Про Національний план дій з енергоефективності на період до 2020 року».

⁹ Проект Закону України «Про енергетичну ефективність будівель» і проект постанови Кабінету Міністрів України про утворення фонду фінансування реалізації заходів з енергоефективності.

обладнання, техніки і матеріалів, засобів вимірювання, контролю та управління витратами ПЕР, виробникам обладнання для використання нетрадиційних та поновлюваних джерел енергії і альтернативних видів палива; надання податкових пільг підприємствам, які використовують устаткування, що працює на нетрадиційних та поновлюваних джерелах енергії, альтернативних видах палива; пріоритетного кредитування заходів щодо забезпечення раціонального використання та економії ПЕР; встановлення підвищених норм амортизації енергозберігаючих основних фондів тощо. Розміри податкових, кредитних та інших пільг встановлюються згідно із законодавством України.

Необхідно зазначити, що **заходи стимулювання енергозбереження, які запроваджуються державою, є безсистемними і непослідовними.** Наприклад, наприкінці 2014 року Кабінетом Міністрів України було прийнято рішення¹⁰ про визнання такими, що втратили чинність, прийнятих у 2008–2014 роках деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо пільгового оподаткування ввезених на митну територію України енергозберігаючих матеріалів, обладнання, устаткування та комплектуючих.

Також з 01.01.2015 виключені норми Податкового кодексу України (ст. 158 розд. III) щодо звільнення від оподаткування 80 відс. прибутку підприємств, отриманого від продажу на митній території України товарів власного виробництва (відповідне устаткування, що працює на відновлюваних джерелах енергії, енергоефективне обладнання, матеріали, вироби) за переліком, встановленим Кабінетом Міністрів України¹¹.

Одним з економічних заходів для забезпечення енергозбереження і підвищення енергетичної ефективності об'єктів державної та комунальної власності є запроваджений на законодавчому рівні на початку 2015 року механізм енергосервісу¹². Енергосервіс – це комплекс технічних та організаційних енергозберігаючих (енергоефективних) та інших заходів, спрямованих на скорочення замовником енергосервісу споживання та/або витрат на оплату ПЕР та/або житлово-комунальних послуг порівняно із споживанням (витратами) за відсутності таких заходів.

Енергосервіс здійснюється на підставі енергосервісного договору, укладеного з його виконавцем за результатами проведення замовником (розпорядником бюджетних коштів) процедур державних закупівель у порядку, встановленому Законом України «Про здійснення державних закупівель». Його оплата здійснюється за рахунок досягнутого в результаті здійснення

¹⁰ Постанова Кабінету Міністрів України від 29.12.2014 № 719 «Про визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо ввезення на митну територію України енергозберігаючих матеріалів, обладнання, устаткування та комплектуючих».

¹¹ Постанова Кабінету Міністрів України від 28.09.2011 № 1005 «Про затвердження переліку товарів власного виробництва, 80 відсотків прибутку підприємств від продажу яких на митній території України звільняється від оподаткування».

¹² Закон України від 09.04.2015 № 327-VIII «Про запровадження нових інвестиційних можливостей, гарантування прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності для проведення масштабної енергомодернізації».

енергосервісу скорочення споживання та/або витрат на оплату ПЕР та/або житлово-комунальних послуг порівняно із споживанням (витратами) за відсутності таких заходів.

Примірний енергосервісний договір Кабінет Міністрів України затвердив у жовтні 2015 року. Враховуючи малі строки, що пройшли від запровадження цього заходу стимулювання енергозбереження у державній і комунальній сферах, даних для аналізу його ефективності ще немає.

1.2. Характеристика та аналіз окремих питань програмного забезпечення енергоефективності та енергозбереження

Законом № 74 (ст. 6) визначено, що для проведення ефективної цілеспрямованої діяльності держави щодо організації та координації дій у сфері енергозбереження розробляються та приймаються державні цільові, регіональні, місцеві та інші програми.

У березні 2010 року Кабінет Міністрів України затвердив **Державну цільову економічну програму енергоефективності на 2010-2015 роки**¹³ (далі – Державна програма). Державний замовник цієї програми – Держенергоефективності; керівник – Голова Держенергоефективності; виконавці заходів – Держенергоефективності, центральні, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування.

Результати аудиту засвідчили, що **після затвердження Державної програми до неї одинадцять разів вносилися зміни**, які коригували назву, мету, термін дії, завдання і заходи, обсяги їх фінансування та очікувані результати. При цьому **окремі зміни і доповнення до Державної програми безпосередньо не були спрямовані на раціональне використання та економне витрачання первинної і перетвореної енергії, а деякі взагалі не кореспондувалися із її метою**. Зокрема, це стосується заходів щодо виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива¹⁴, а також будівництва та реконструкції повітряних ліній електропередач¹⁵.

Матеріали попередніх аудитів Рахункової палати свідчать, що **основні обсяги фінансування за рахунок коштів державного бюджету спрямовувалися на заходи, які безпосередньо не стосувалися економного витрачання первинної та перетвореної енергії**. Наприклад, у 2010–2012 роках у рамках Державної програми було використано близько 100,0 млн грн на виконання робіт з переведення на напругу 330 кВ повітряної

¹³ Постанова Кабінету Міністрів України від 01.03.2010 № 243 «Про затвердження Державної цільової економічної програми енергоефективності на 2010-2015 роки».

¹⁴ Постанова Кабінету Міністрів України від 27.04.2011 № 447 «Питання реалізації Державної цільової економічної програми енергоефективності на 2010-2015 роки».

¹⁵ Постанова Кабінету Міністрів України від 12.09.2012 № 921 «Про внесення змін до Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010-2015 роки».

лінії Сімферополь–Севастополь¹⁶ і близько 300,0 млн грн бюджетних коштів на роботи з будівництва ряду об'єктів для приєднання до енергомережі країни мережі електростанцій, які виробляють електроенергію з відновлювальних джерел енергії¹⁷.

На сьогодні після усіх змін і доповнень до Державної програми її назва визначена як «Державна цільова економічна програма енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010–2016 роки». Наприкінці 2015 року термін її дії Кабінетом Міністрів України продовжено на 2016 рік¹⁸.

Мета Державної програми:

- створення умов для наближення енергоємності ВВП України до рівня розвинутих країн та стандартів ЄС, зниження рівня енергоємності ВВП протягом строку дії програми на 20 відс. порівняно з 2008 роком (щороку на 3,3 відс.), підвищення ефективності використання ПЕР і посилення конкурентоспроможності національної економіки;
- оптимізація структури енергетичного балансу держави, у якому частка енергоносіїв, отриманих з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, становитиме у 2015 році не менш як 10 відсотків.

Передбачено, що **виконання Державної програми дасть змогу**, зокрема:

- знизити рівень енергоємності ВВП на 20 відс. порівняно з 2008 роком;
- оптимізувати структуру енергетичного балансу держави, у якому частка енергоносіїв, отриманих з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, становитиме у 2015 році не менш як 10 відс.;
- зменшити залежність України від імпортованих енергоносіїв;
- зменшити обсяг виробничих витрат енергоносіїв на 10 відс., а невиробничих – на 25 відсотків.

Орієнтовний обсяг фінансування Державної програми становить 343,4 млрд грн, у т. ч. 5,1 млрд грн – за рахунок державного бюджету (1,5 відс. загального обсягу фінансування); 15,0 млрд грн – за рахунок місцевих бюджетів (4,4 відс.); 323,3 млрд грн – за рахунок інших джерел (94,1 відсотка).

¹⁶ Постанова Колегії Рахункової палати від 24.04.2013 № 7-3 «Про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на об'єкти «Переведення на напругу 330 кВ повітряної лінії Сімферополь - Севастополь з реконструкцією та розширенням підстанцій «Сімферополь» і «Севастополь»».

¹⁷ Постанова Колегії Рахункової палати від 17.12.2013 № 23-1 «Про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, передбачених на здійснення заходів у сфері енергоефективності та енергозбереження».

¹⁸ Постанова Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 929 «Про продовження строку виконання Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010-2015 роки».

Необхідно зауважити, що за час дії Державної програми у загальному обсязі фінансування її заходів **питома вага такого джерела, як державний бюджет, від початкового обсягу була зменшена у 24 рази** (з 12,0 до 1,5 відс.), місцевих бюджетів – у 1,4 рази (з 6,0 до 4,4 відсотка). Водночас збільшено на 12,1 відс. (з 82,0 до 94,1 відс.) відповідний показник фінансування за рахунок коштів з інших джерел.

Тоді як планова частка бюджетного фінансування Державної програми весь час зменшувалася, **конкретні механізми залучення коштів з позабюджетних джерел на фінансування її заходів ні самою програмою, ні іншим нормативно-правовим актом визначені не були.**

Слід зазначити, що виконання заходів за завданням Державної програми щодо удосконалення законодавства (п. 1), у її початковій редакції, мало фінансуватися за рахунок коштів державного бюджету протягом усього терміну дії програми. Проте змінами до Державної програми початковий плановий показник фінансування цього завдання (81,5 млн грн) було зменшено в 5,6 рази з припиненням його виконання у 2014 році. При цьому також зменшено планові показники кількості розроблених нормативних актів – у 7,5 рази (з 30 до 4), стандартів – у 4,8 рази (з 500 до 105).

Тобто Державна програма, починаючи з 2014 року, не передбачає фінансування завдань щодо удосконалення законодавства.

У 2014–2015 роках Держенергоефективності виконує нормотворчу діяльність у межах видатків, затверджених законами про державного бюджет на утримання його апарату. Зокрема, за розробленими Держенергоефективності проектами прийнято 19 урядових рішень, на стадії розроблення перебували 17 законопроектів.

Необхідно відзначити, що у 2012–2015 роках з метою залучення на виконання Державної програми коштів, які надійшли від ЄС за Угодою про фінансування програми «Підтримка виконання Енергетичної стратегії України в галузі енергоефективності та відновлювальних джерел», програма була доповнена заходами щодо стимулювання населення та юридичних осіб (об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ) та житлово-комунальних кооперативів (ЖКХ) до впровадження енергоефективних заходів шляхом, зокрема, компенсації їм за рахунок коштів державного бюджету частини суми банківських кредитів.

На користь цих осіб державою відшкодовано у 2014 році – 2,4 млн грн, у 2015 році – 301,9 млн гривень. Ці кошти дали можливість залучити кредитні кошти на зазначені заходи: у 2014 році – 12,4 млн грн, у 2015 році – 918,9 млн гривень. За прогнозними розрахунками Держенергоефективності, за підсумком 2014 року економія газу населенням становила понад 220 тис. куб. м і зростатиме щомісяця завдяки приєднанню нових негазових котлів.

За інформацією Держенергоефективності, у 2010–2014 роках на виконання Державної програми з усіх джерел використано 45344,3 млн гривень. Інформація про обсяги фінансування Державної програми наведена у таблиці 1.

Таблиця 1

Обсяги фінансування Державної програми у 2010–2015 роках

млн грн

Рік	Державний бюджет			Місцеві бюджети		Інші джерела		Всього		
	план	факт	відс.	план	факт	план	факт	план	факт	відс.
2010	600,0	173,8	29,0	1800,0	381,3	6780,1	159,0	9180,1	714,1	7,8
2011	910,0	282,0	31,0	2000,0	1416,1	27936,4	7268,6	30846,4	8966,7	29,1
2012	827,5	57,0	6,3	2300,0	492,4	40581,0	8238,1	43708,5	8787,5	20,1
2013	1766,8	-	0	2650,0	834,4	62883,4	15096,4	67300,2	15930,8	23,7
2014	498,1	2,4	0,5	2950,0	572,8	86409,4	10369,9	89857,5	10945,1	12,2
2015	405,3	301,9	74,5	3300,0	*	98716,5	*	102421,8	*	*
2016	893,8	-	-	-	-	-	-	893,8	-	-
Разом	5901,5	817,1	13,8	15000,0	3697,0	323306,8	41132,0	344208,4	45344,2	

* Інформація за 2015 рік буде узагальнена Держенергоефективності у квітні 2016 року.

Дані таблиці 1 свідчать, що **планові завдання з фінансування Державної програми протягом терміну її дії не досягаються**. Зокрема, у 2010–2014 роках її фінансування за рахунок усіх джерел щороку становило від 7,8 до 29,1 відсотка. Станом на 01.01.2015 **загальний плановий показник фінансування заходів Державної програми за усіма джерелами виконано лише на 13,2 відсотка**.

З урахуванням зазначеного для забезпечення реалізації запланованих Державною програмою заходів за ініціативою Держенергоефективності **термін її дії Кабінетом Міністрів України було продовжено на 2016 рік**. При цьому весь обсяг бюджетного фінансування заплановано спрямувати виключно на відшкодування фізичним та юридичним особам частини сум кредиту, залученого на відповідні енергоефективні заходи. Отже, з 2014 року за Державною програмою коштом державного бюджету виконуються заходи виключно у житлово-комунальному секторі.

Слід зауважити, що Законом України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» **фінансування заходів Державної програми передбачено в обсязі 790,4 млн гривень**. Проте, враховуючи незадовільний стан виконання заходів програми, її **продлонгація на 2016 рік і збільшення планових обсягів бюджетного фінансування на цей період не вирішать проблеми її виконання в цілому**.

Зважаючи на важливість для держави завдань, на які спрямована Державна програма, Уряду необхідно прийняти рішення про розроблення та затвердження нової програми на наступний період з визначенням реальних джерел і механізмів фінансування її заходів.

У досліджуваному аудитом періоді заходи з підвищення енергоефективності та енергозбереження здійснювалися також у рамках виконання відповідних регіональних і галузевих програм.

За даними Держенергоефективності, у 2014 році в межах цих програм реалізовано 6253 заходи (у т. ч. за регіональними програмами – 5278, за галузевими – 975), на які залучено 15579,3 млн грн (за регіональними програмами – 11231,4 млн грн та за галузевими – 4347,9 млн грн, що становить 85,0 і 24,0 відс. запланованого обсягу фінансування програм відповідно). У зазначеному періоді загальний обсяг економії ПЕР від виконання заходів цих програм становив 2427,62 тис. т умовного палива (у т. ч. за регіональними програмами – 2215,52 тис. т умовного палива, за галузевими – 212,1 тис. тонн).

Держенергоефективності щороку до 15 квітня, що настає за звітним періодом, у встановленому порядку звітує Кабінету Міністрів України і Мінекономрозвитку про результати виконання Державної програми. Встановлено, що **звіти Держенергоефективності за 2013 і 2014 роки про результати виконання Державної програми не містять оцінки стану досягнення мети цієї програми в частині інформації про зниження енергоємності ВВП України у звітному періоді.**

Довідково. У звітах про виконання заходів Державної програми у 2011 році та 2012 році зазначено, що за результатами її виконання досягнуто зниження енергоємності ВВП України на 1,56 відс. і 1,44 відс. відповідно.

На час проведення аудиту звіт про результати виконання Державної програми у 2015 році перебував у стадії підготовки.

Мета Державної програми в частині досягнення у 2015 році в розмірі 10 відс. частки енергоносіїв, отриманих з відновлювальних джерел енергії та альтернативних видів палива, також не досягається. За даними Мінрегіону, у 2014 році частка використання відновлювальних джерел енергії в загальному кінцевому споживанні енергії становить лише близько 4,2 відсотка.

2. РЕАГУВАННЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПОПЕРЕДНЬОГО АУДИТУ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ ТА СТАН ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ

2.1. Реагування за результатами попереднього аудиту Рахункової палати

Рахункова палата у 2013 році провела аудит ефективності використання коштів державного бюджету, передбачених на здійснення заходів у сфері енергоефективності та енергозбереження. Про результати аудиту було поінформовано Верховну Раду України і Кабінет Міністрів України. Держенергоефективності надіслав Висновок Колегії Рахункової палати (17.12.2013 № 90/23-1), який містив рекомендації щодо усунення виявлених недоліків і порушень.

Держенергоефективності надало відповідь (лист від 03.02.2014 № 113-01/04/3-14), що з метою усунення виявлених Рахунковою палатою недоліків і порушень наказом затверджено відповідний план заходів, який, у цілому, враховує виконання усіх пропозицій Рахункової палати. У подальшому інформація про результати виконання рекомендацій Рахункової палати Держенергоефективності була надана лише один раз (лист від 30.04.2014 № 433-01/13/3-14) і відображала стан справ частково.

Фактичний стан реагування Держенергоефективності на рекомендації Рахункової палати засвідчив.

Рахункова палата пропонувала Держенергоефективності:

1. Запровадити конкретні механізми залучення коштів з позабюджетних джерел для виконання Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлювальних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010–2015 роки.

Рекомендація виконана частково. Норми Закону України «Про енергозбереження» щодо утворення Державного фонду енергозбереження не мають реального механізму застосування і не діють. З часу їх запровадження (2008 рік) такий фонд не створено.

Водночас у 2014–2015 роках Держенергоефективності розроблено проекти урядових рішень, за якими Урядом були прийняті відповідні постанови щодо запровадження в рамках виконання заходів Державної програми механізму співфінансування енергоефективних заходів для фізичних (населення) та юридичних осіб (ОСББ і ЖБК). Суть цього механізму – залучення юридичними та фізичними особами банківських кредитів на придбання енергоефективного обладнання та/або матеріалів, частина суми яких відшкодовується за рахунок коштів державного бюджету.

2. Вжити заходів щодо затвердження проектів національних стандартів у сфері енергоефективності, розроблених за рахунок коштів державного бюджету у 2011–2012 роках.

Рекомендація виконана частково. У 2011–2012 роках Держенергоефективності уклало договори на розроблення 44 проектів національних стандартів, за що було сплачено 3862,5 тис. грн бюджетних коштів. Проте станом на 01.02.2016 із 44 розроблених проектів національних стандартів 6 ще досі не затверджено.

Встановлено, що **рекомендація Рахункової палати** щодо визначення Держенергоефективності у паспортах бюджетних програм і у звітах про їх виконання належних результативних показників, які б достовірно характеризували заходи, що здійснюються, також **виконана частково**. Держенергоефективності продовжує **застосовувати неналежні результативні показники**. Інформація з цього питання наведена в підрозділі 3.2.

Отже, **за рекомендаціями Рахункової палати, зробленими після попереднього аудиту Держенергоефективності, остаточного результату не досягнуто, рекомендації реалізовані частково.**

2.2. Стан внутрішнього контролю

У досліджуваному періоді у структурі Держенергоефективності функціонував сектор внутрішнього аудиту, на який покладалися завдання з надання керівникові Держенергоефективності об'єктивних і незалежних висновків і рекомендацій щодо функціонування системи внутрішнього контролю та її удосконалення; удосконалення системи управління; запобігання

фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання бюджетних коштів.

Штатна і фактична чисельність працівників цього сектору у 2014–2015 роках становила дві особи (керівник та аудитор). Діяльність сектору провадилася на підставі відповідних планів роботи, затверджених керівництвом Держенергоефективності і погоджених Держфінінспекцією.

Встановлено, що у 2014–2015 роках сектор не планував і не проводив аудитів з питань ефективності планування і виконання Держенергоефективності бюджетних програм, результатів їх виконання. Діяльність сектору концентрувалася на другорядних питаннях функціонування Держенергоефективності та державних підприємств, які належали до сфери його управління і більшість з яких на час проведення відповідних аудитів перебувала в стані ліквідації.

Так, у 2014 році сектором проведено 7 аудитів (у т. ч. 5 аудитів державних підприємств, які належать до сфери управління Держенергоефективності, 2 аудити ефективності внутрішньої системи управління); у 2015 році – 4 аудити (у т. ч. 3 аудити ефективності діяльності Держенергоефективності та 1 фінансовий аудит державного підприємства, яке належить до сфери управління Держенергоефективності).

Слід зазначити, що ні Мінекономрозвитку у 2014 році, ні Мінрегіон у 2015 році не вживали як головні розпорядники бюджетних коштів за бюджетними програмами, відповідальним виконавцем яких було Держенергоефективності, заходів внутрішнього контролю у формі внутрішніх аудитів щодо цих програм.

Таким чином, **стан внутрішнього контролю Держенергоефективності як відповідального виконавця за використання коштів державного бюджету на здійснення заходів у сфері енергоефективності і енергозбереження та відомчого контролю Мінекономрозвитку і Мінрегіону як головних розпорядників бюджетних коштів незадовільний.**

3. ПЛАНУВАННЯ І ЗДІЙСНЕННЯ ВИДАТКІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ НА ЗАХОДИ У СФЕРІ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

3.1. Планування та здійснення видатків державного бюджету у

Аудитом встановлено, що у 2014–2015 роках на здійснення заходів у сфері енергоефективності та енергозбереження передбачалося залучення коштів спеціального фонду державного бюджету.

Джерелом формування спеціального фонду державного бюджету в частині доходів і фінансування, зокрема, були такі надходження:

- 1) штрафні санкції за порушення законодавства з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів;
- 2) залишок коштів, джерелом формування яких були надходження в рамках програм допомоги Європейського Союзу.

КПКВК 1206040

❖ У 2014 році за рахунок надходжень від штрафних санкцій за порушення законодавства з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів Держенергоефективності затверджено бюджетні призначення на виконання бюджетної програми «Державна підтримка заходів з енергозбереження через механізм здешевлення кредитів» (КПКВК 1206040).

Необхідно зазначити, що Держенергоефективності пропозиції до бюджетного запиту на 2014 рік щодо запровадження бюджетної програми за КПКВК 1206040 до Мінекономрозвитку як головного розпорядника бюджетних коштів не надавалися, оскільки Міністерство граничні обсяги державного бюджету та завдання щодо складання бюджетного запиту не доводило.

За цією бюджетною програмою мали реалізовуватися заходи шляхом часткової компенсації відсоткової ставки за кредитами, залученими суб'єктами господарювання для реалізації енергоефективних проектів.

Слід зауважити, що, за даними Казначейства, станом на 01.01.2014 **залишок невикористаних у попередні періоди коштів, які надійшли від зазначених штрафів, становив 21663,9 тис. гривень. Тобто фінансові передумови для виконання бюджетної програми були.** Незважаючи на це, у Законі України «Про Державний бюджет України на 2014 рік» видатки за КПКВК 1206040 Мінфін і Кабінет Міністрів України запланували в обсязі **лише 6000,0 тис. грн, що майже у 3,5 раза менше фактично наявних обсягів коштів для фінансування цієї бюджетної програми.**

У 2014 році за КПКВК 1206040 належним чином були затверджені та доведені головному розпоряднику Мінекономрозвитку і розпоряднику нижчого рівня Держенергоефективності документи, що застосовуються при виконанні бюджету (лімітна довідка, кошторис бюджетної програми, план спеціального фонду державного бюджету). Мінекономрозвитку спільно з Мінфіном затвердили паспорт бюджетної програми, а Уряд – необхідні зміни до порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для державної підтримки заходів з енергозбереження через механізм здешевлення кредитів¹⁹.

Відповідно до п. 3 названого Порядку використання коштів, бюджетні кошти спрямовуються на компенсацію фактичних витрат, пов'язаних із сплатою у поточному бюджетному періоді відсотків за користування кредитами, залученими суб'єктами господарювання у національній валюті для реалізації інвестиційних проектів, спрямованих на підвищення ефективності використання ПЕР та посилення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання різних галузей економіки, зокрема тих, що пов'язані із зменшенням обсягів споживання природного газу.

Згідно з п. 5 Порядку використання коштів, компенсація суб'єктам господарювання, які залучили кредити для реалізації інвестиційних проектів, надається на конкурсних засадах. При цьому конкурс проводиться у порядку,

¹⁹ Постанова Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 314 «Про внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для державної підтримки заходів з енергозбереження через механізм здешевлення кредитів».

визначеному головним розпорядником за погодженням з Мінфіном, склад конкурсної комісії затверджується Держенергоефективності, очолює комісію Голова Держенергоефективності.

Встановлено, що Мінекономрозвитку зміни до затвердженого ще у 2011 році Порядку конкурсного відбору енергоефективних проектів затвердило лише у жовтні 2014 року²⁰. При цьому в Мін'юсті зміни зареєстрували тільки 04.12.2014, а чинності вони набули 26.12.2014. Враховуючи завершення бюджетного року, часу на реалізацію заходів не залишилося. Тобто у 2014 році Мінекономрозвитку не забезпечило повноти та своєчасності врегулювання відомчими нормативними актами процесу використання бюджетних коштів за КПКВК 1206040.

Слід також відзначити, що **керівництво Держенергоефективності ні у 2014, ні у 2015 році не вживало заходів для оновлення складу конкурсної комісії з відбору інвестиційних проектів, попередній склад якої сформований ще у 2011–2013 роках, не відбулось жодного засідання конкурсної комісії.**

Отже, у 2014 році Мінекономрозвитку та Держенергоефективності не забезпечили проведення конкурсного відбору інвестиційних проектів, як наслідок, фінансування за бюджетною програмою за КПКВК 1206040 не здійснювалося, кошти не використовувалися.

При плануванні видатків на 2015 рік Мінекономрозвитку в бюджетному запиті передбачило виконання бюджетної програми «Державна підтримка заходів з енергозбереження через механізм здешевлення кредитів» у обсязі 6000,0 тис грн (КПКВК 1206040).

Водночас у Законі України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» видатки для Держенергоефективності на державну підтримку заходів з енергозбереження через механізм здешевлення кредитів (КПКВК 1206040) Мінфіном та Урядом заплановані не були.

Відповідно до норм Бюджетного кодексу України (ч. 2 ст. 57), на кінець бюджетного періоду Казначейство зберігає залишки коштів на рахунках спеціального фонду державного бюджету для покриття відповідних витрат у наступному періоді з урахуванням їх цільового призначення. У разі відсутності відповідних бюджетних призначень на наступний бюджетний період залишки коштів спецфонду перераховуються до загального фонду держбюджету.

За даними Казначейства, **станом на 01.01.2015 залишок невикористаних у попередні періоди коштів, які надійшли від штрафних санкцій за порушення законодавства з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів, становив 24756,3 тис гривень.**

Враховуючи вищеназвані норми Бюджетного кодексу України, залишки коштів спеціального фонду в сумі 24756,3 тис. грн були перераховані Казначейством до загального фонду державного бюджету.

²⁰ Наказ Мінекономрозвитку від 08.10.2014 № 1195 «Про внесення змін до наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 27 вересня 2011 року № 64».

КПКВК 1206060 та КПКВК 2754060

❖ У 2014 році залишок коштів, джерелом формування яких були надходження в рамках програм допомоги ЄС, спрямовувався, зокрема, на підтримку впровадження Енергетичної стратегії України на період до 2030 року та ефективне використання енергетичних ресурсів та енергозбереження.

Угода про фінансування «Підтримки виконання Енергетичної стратегії України в галузі енергоефективності та відновлювальних джерел енергії» укладена між Урядом України та ЄС 21.12.2009 (далі – Угода з ЄС).

За цією Угодою з ЄС Урядом взято зобов'язання щодо реалізації державної політики шляхом проведення реформ у відповідних сферах. ЄС зобов'язався забезпечити фінансування цих реформ, зокрема на програму «Підтримка виконання Енергетичної стратегії України в галузі енергоефективності та відновлювальних джерел енергії» переказати кошти до державного бюджету України **на безоплатній та безповоротній основі.**

Загальна вартість програми становить 70 млн євро, у т.ч. бюджетна підтримка – 63 млн євро, додаткова підтримка з реалізації заходів бюджетної програми – 7 млн євро.

Згідно з додатком II до Угоди з ЄС, її завданнями є сприяння реалізації заходів, погоджених у Плані дій ЄС – Україна від 21.02.2005 у галузі енергоефективності та відновлювальних джерел енергії; підтримка реалізації пріоритетних заходів, погоджених у рамках Меморандуму про порозуміння з питань енергетики, в галузі енергоефективності та відновлювальних джерел енергії; розроблення відповідної організаційної структури з метою підтримки реалізації цих заходів у довгостроковій перспективі.

Бюджетна підтримка розподіляється на три транші, з них перший фіксований транш (31 млн євро) мав бути спрямований у 2010 році, два нефіксовані (до 16 млн євро) – у 2011 році та 2012 році. Обсяг нефіксованих траншів залежав від досягнення показників результативності²¹.

Для зарахування цих коштів до спеціального фонду державного бюджету Мінфін відкрив у Національному банку України рахунок в іноземній валюті та доручив здійснити продаж і перерахування коштів у національній валюті на рахунок, відкритий в Казначействі для зарахування надходжень спеціального фонду державного бюджету.

Виконання завдань, визначених Угодою з ЄС, Уряд поклав на Держенергоефективності.

²¹ Встановлено, зокрема, такі показники: 1) політична складова: затвердження та виконання комплексної державної програми з підвищення енергоефективності; 2) законодавча база: розробка проектів законів «Про енергоефективність», «Про облік споживання енергії та води побутовими споживачами» та проектів підзаконних актів до них; 3) управління державними фінансами: підсилення можливостей проведення аналізу виконання бюджетних програм у галузі енергоефективності; 4) заходи з підвищення енергоефективності: підвищення рівня громадської свідомості та професійної компетенції у галузі енергозбереження у загальнонаціональному масштабі; 5) планові показники: дев'ятивідсоткове зменшення енергоємності, визначеної як постачання первинної енергії на одиницю ВВП, протягом 2008-2010 років.

За даними Мінфіну, у рамках виконання Угоди з ЄС **протягом 2011–2013 років надійшло 46,6 млн євро** (або 498,1 млн грн): еквівалент валютних коштів першого фіксованого траншу (31 млн євро, або 324,8 млн грн) та другого і третього нефіксованих траншів (15,6 млн євро, або 173,3 млн грн) були перераховані до спеціального фонду державного бюджету 28.12.2011 та 10.12.2013 відповідно.

Аудитом встановлено, що у **2011–2013 роках ці кошти не використовувались**. Тодішній Уряд України як сторона Угоди з ЄС не забезпечив використання безповоротно одержаних коштів.

У 2014–2015 роках зазначені кошти урядовими рішеннями спрямовувалися головному розпоряднику бюджетних коштів для здійснення заходів щодо ефективного використання енергетичних ресурсів та енергозбереження, спрямованих на виконання завдань і заходів Державної програми (КПКВК 1206060 та КПКВК 2754060).

Слід зазначити, що Держенергоефективності бюджетний запит на 2014 рік щодо запровадження бюджетної програми за КПКВК 1206060 до Мінекономрозвитку як головного розпорядника бюджетних коштів не надавався, оскільки Мінфін і Міністерство граничні обсяги державного бюджету та завдання щодо складання бюджетного запиту не доводили.

У червні 2014 року Кабінет Міністрів України прийняв рішення²² про передачу бюджетних призначень (у межах видатків розвитку), які були передбачені Мінфіну в спеціальному фонді державного бюджету за КПКВК 3511650 «Реалізація програм допомоги Європейського Союзу» в сумі 498123,0 тис. грн, Мінекономрозвитку для здійснення заходів Державної програми.

Крім того, Мінекономрозвитку за участю Держенергоефективності доручалося подати Уряду в місячний строк (тобто до 13.07.2014) проект змін до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів щодо ефективного використання енергетичних ресурсів та енергозбереження (далі – Порядок № 1056).

Передача цих бюджетних призначень була погоджена з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету в серпні 2014 року. Проте фактична їх передача від Мінфіну до Мінекономрозвитку²³ і запровадження бюджетної програми за КПКВК 1206060 відбулося тільки на початку жовтня 2014 року.

Зміни до Порядку № 1056 були затверджені Кабінетом Міністрів України лише на початку жовтня 2014 року²⁴.

²² Постанова Кабінету Міністрів України від 04.06.2014 № 165 «Деякі питання використання у 2014 році коштів щодо здійснення заходів у сфері енергоефективності та енергозбереження».

²³ Довідка про зміни до помісячного розпису спецфонду бюджету на 2014 рік, затверджена заступником Міністра фінансів Матвійчуком В.М. від 15.10.2014 № 1350.

²⁴ Постанова Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 491 «Про внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів щодо ефективного використання енергетичних ресурсів та енергозбереження».

Затягування із оформленням за КПКВК 1206060 усіх необхідних документів, що застосовуються при виконанні бюджету, а також нормативних актів з цього питання призвело до зменшення часу для використання бюджетних коштів.

При цьому слід враховувати, що фактичний початок виконання заходів за КПКВК 1206060 збігся з початком опалювального сезону (жовтень), що лише ускладнило, а в окремих випадках унеможливило їх реалізацію. Як наслідок, у 2014 році за КПКВК 1206060 використано лише 2404,1 тис. гривень.

Отже, у 2014 році Мінекономрозвитку, Мінфін та Держенергоефективності не забезпечили своєчасності підготовки необхідних документів, які використовуються у бюджетному процесі, і проектів урядових актів. Як наслідок, у 2014 році бюджетні кошти за КПКВК 1206060 майже не були використані.

На 2015 рік Мінекономрозвитку не визначало Держенергоефективності прогнозних показників за КПКВК 1206060. Водночас у пропозиціях до бюджетного запиту на цей рік додаткова потреба у видатках за цією бюджетною програмою передбачалася у сумі 1300000,0 тис. грн за рахунок коштів загального фонду. Тобто ці кошти Держенергоефективності не були пов'язані з джерелом формування спецфонду – надходженнями в рамках програм допомоги ЄС, що спрямовувалися, зокрема, на підтримку впровадження Енергетичної стратегії України на період до 2030 року. Крім того, ці обсяги фінансування не відповідали обсягам, визначеним на цей період у Державній програмі, які були більшими (1854,0 млн гривень).

У досліджуваному періоді фінансування заходів у сфері енергоефективності та енергозбереження передбачалося законом про державний бюджет та урядовими рішеннями в таких обсягах: **2014 рік – 504123,0 тис. грн** (КПКВК 1206040 – 6000,0 тис. грн; КПКВК 1206060 – 498123,0 тис. грн); **2015 рік – 495718,9 тис. грн** (КПКВК 2754060).

Інформація про планові та фактичні обсяги бюджетних призначень на здійснення заходів у сфері енергоефективності та енергозбереження у 2014–2015 роках наведена в таблиці 2.

Таблиця 2

Планові та фактичні обсяги бюджетних призначень на здійснення заходів у сфері енергоефективності та енергозбереження у 2014–2015 роках

тис. грн

КПКВК	План	Надійшло	Касові видатки	Залишок коштів
2014 рік				
1206040	6000,0	-	-	-
1206060	498123,0	2407,0	2404,1	2,9
Разом	504123,0	2407,1	2404,1	2,9
2015 рік				
2754060	495718,9	495718,9	301873,4	193845,5
Разом	495718,9	495718,9	301873,4	193845,5

Дані таблиці 2 свідчать, що у **2014 році** на здійснення заходів у сфері енергоефективності та енергозбереження за КПКВК 1206040 і КПКВК 1206060 **використано лише 2404,1 тис. грн, або 0,5 відс. коштів**, передбачених законом про державний бюджет та урядовим рішенням, у 2015 році за КПКВК 2754060 використано 301873,4 тис. грн, або 60,9 відсотка.

Схема руху коштів за КПКВК 1206060 (2014 рік) і КПКВК 2754060 (2015 рік) наведена в додатку 2.

Відповідно до звітів про заборгованість за бюджетними коштами (ф. № 7д) за 2014–2015 роки, в Держенергоефективності за КПКВК 1206060 рахується кредиторська заборгованість у сумі 197,7 тис. грн, яка виникла в грудні 2012 року за виконані роботи²⁵ з розроблення стандартів у сфері енергоефективності. Держенергоефективності протягом 2013–2015 років неодноразово зверталось до головних розпорядників бюджетних коштів і Мінфіну щодо перереєстрації і погашення цієї кредиторської заборгованості.

У серпні 2015 року Мінфін дав згоду на перереєстрацію заборгованості за КПКВК 2754060. Однак зміни до річного розпису асигнувань спецфонду держбюджету на 2015 рік за КПКВК 2754060 Мінфіном не внесені. На кінець 2015 року заборгованість в органах Казначейства рахувалася як прострочена за КПКВК 1206060. Питання з її погашенням не вирішене.

3.2. Аналіз показників паспортів бюджетної програми

Як показав аудит, **Мінекономрозвитку** у 2014 році, **Мінрегіон** у 2015 році як головні розпорядники бюджетних коштів за бюджетними програмами, відповідальним виконавцем яких було Держенергоефективності, а також **Мінфін не дотримувалися вимог Правил складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання** (далі – Правила)²⁶ у частині термінів затвердження паспорта бюджетної програми і внесення змін до нього.

Правилами визначено, що паспорт бюджетної програми затверджується протягом 45 днів від дня набрання чинності законом про Державний бюджет України, а зміни до паспорта – протягом двох тижнів після набрання чинності змінами до закону про Державний бюджет України або перерозподілом видатків за бюджетною програмою (пп. 6 і 10 Правил).

У 2014 році паспорт бюджетної програми за КПКВК 1206040 був **затверджений** Мінекономрозвитку і Мінфіном²⁷ **із затримкою на 38 днів** від визначеного терміну, **що є порушенням бюджетного законодавства** (п. 17 ч. 1 ст. 116 Бюджетного кодексу України). Крім того, через несвоєчасність затвердження паспорта бюджетної програми затримувалось і ускладнювалось виконання заходів цієї програми.

²⁵ ДП «Український науково-дослідний інститут нафтопереробної промисловості «МАСМА» та ДП «Державний науково-дослідний і проектно-конструкторський інститут інноваційних технологій в енергетиці та енергозбереженні».

²⁶ Наказ Мінфіну від 29.12.2002 № 1098 «Про паспорти бюджетних програм».

²⁷ Наказ Мінфіну та Мінекономрозвитку від 25.03.2014 № 343/324.

У порушення Загальних вимог до визначення результативних показників бюджетної програми²⁸ **результативні показники**, визначені в паспортах бюджетних програм за КПКВК 1206040 і КПКВК 2754060 у 2014–2015 роках, належним чином не розкривають мету, завдання та напрями використання бюджетних коштів.

Наприклад, у 2014 році за КПКВК 1206040 у переліку показників **продукту** зазначено кількість енергоефективних проектів, що будуть отримувати державну підтримку (3 од.), і кількість підприємств, які будуть отримувати державну підтримку (3 одиниці). Проте не зазначається, наприклад, обсяг виробленої (чи спожитої) продукції та кількість її споживачів, що підпадають під сферу впливу чи прямої дії енергоефективного проекту, якому надається державна підтримка.

Застосований у паспорті за КПКВК 1206040 **показник ефективності**, який визначений як «обсяг залученого банківського ресурсу для фінансування енергоефективних проектів, які отримують державну підтримку через механізм здешевлення кредитів», не характеризує показник ефективності бюджетної програми, оскільки не є результатом залучення бюджетних коштів. Натомість доцільним був би такий показник, як відношення максимальної кількості споживачів (що належать до сфери впливу відповідного енергоефективного проекту) до обсягу державної підтримки.

Наведений за КПКВК 1206040 **показник якості**, зокрема, не містить інформації, яка б характеризувала зростання (чи покращення) якісного рівня забезпеченості кінцевого споживача рівнем надання товарів чи послуг підприємства, якому надається державна підтримка.

Зміни до паспорта бюджетної програми за КПКВК 2754060, які були затверджені спільним наказом Мінрегіону та Мінфіну 11.12.2015, не містили показника затрат і відповідних пояснень щодо цього, що є порушенням п. 6 розділу II наказу Правил.

Крім того, при внесенні зазначених змін до паспорта бюджетної програми за КПКВК 2754060 з **п'яти** раніше визначених показників якості, які кореспондувалися із напрями використання бюджетних коштів, **залишений лише один**. Тобто чотири інші напрями використання бюджетних коштів показниками якості не були охарактеризовані. Крім того, встановлено, що на час внесення змін навіть цей **єдиний показник якості визначений неналежним чином**, оскільки для реалізації заходів за напрямом, який він визначав («Інформування населення щодо необхідності підвищення енергоефективності, розвитку та використання відновлювальних джерел енергії та альтернативних видів палива до загальної кількості населення України»), до завершення бюджетного року часу, фактично, не залишилося (мали бути проведені конкурсні торги за процедурою відкритих торгів через те, що раніше оголошені торги двічі були відмінені у зв'язку з відсутністю достатньої кількості пропозицій).

²⁸ Наказ Мінфіну від 10.12.2010 № 1536 «Про результативні показники бюджетної програми».

Таким чином, на кінець 2015 року в паспорті бюджетної програми за КПКВК 2754060 не визначено жодного показника якості, який би достовірно характеризував стан виконання заходів за цією програмою.

Отже, у 2014–2015 роках **Мінекономрозвитку, Мінрегіон, а також Мінфін і Держенергоефективності не забезпечили належного оформлення паспортів бюджетних програм і своєчасності їх затвердження. Паспорти бюджетних програм не містили необхідної інформації про бюджетні програми, що не дає можливості належно оцінити їх виконання.**

4. ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ НА ЗАХОДИ У СФЕРІ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

Як уже зазначалося, у **2014–2015 роках** за бюджетною програмою «Реалізація Державної цільової економічної програми енергоефективності на 2010–2015 роки» (2014 рік – КПКВК 1206060; 2015 рік – КПКВК 2754060) **використано 304277,5 тис. грн** бюджетних коштів: у 2014 році – 2404,1 тис. грн; у 2015 році – 301873,4 тис. гривень.

Як вже зазначалося, механізм використання передбачених у 2014 році Мінекономрозвитку, а у 2015 році Мінрегіону коштів за цією бюджетною програмою врегульований Порядком використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів щодо ефективного використання енергетичних ресурсів та енергозбереження (далі – Порядок № 1056).

Відповідно до Порядку № 1056, Держенергоефективності використовує кошти на здійснення таких заходів, передбачених Державною програмою:

- проведення модернізації та заміни котлів з переведенням їх на альтернативні види палива (2014, 2015 рр.);
- заходи, спрямовані на формування в суспільстві свідомого ставлення до необхідності підвищення енергоефективності, використання відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива (2014, 2015 рр.);
- оснащення суб'єктів господарювання у сфері виробництва теплової енергії комунальної форми власності приладами обліку фактичного відпуску теплової енергії (2014 р.);
- погашення кредиторської заборгованості минулих років за бюджетними зобов'язаннями, взятими на облік органами Казначейства (2015 р);
- для населення – відшкодування частини суми кредиту, залученого для придбання котлів з використанням будь-яких видів палива та енергії (за винятком природного газу та електроенергії) та відповідного додаткового обладнання і матеріалів до них (2014, 2015 рр.);
- для ОСББ і ЖБК – відшкодування частини суми кредиту, залученого для придбання енергоефективного обладнання та/або матеріалів, до яких, зокрема, належать обладнання і матеріали для облаштування індивідуальних теплових пунктів; прилади обліку, лічильники, вікна та балконні двері для місць загального користування; обладнання і матеріали для проведення робіт з теплоізоляції (термомодернізації) зовнішніх стін,

підвальних приміщень; додаткове обладнання і матеріали до вищеназваних систем та інше (2015 р.);

▪ для населення – відшкодування частини суми кредиту, залученого для придбання енергоефективного обладнання та/або матеріалів, до яких, зокрема, належать радіатори опалення; регулятори температури повітря; вікна та балконні двері з енергозберігаючим склом; прилади обліку, лічильники; обладнання і матеріали для проведення робіт з теплоізоляції (термомодернізації) зовнішніх стін, підвальних приміщень; додаткове обладнання і матеріали до вищеназваних систем та інше (2015 р.).

Відповідно до п. 5 Порядку № 1056, використання коштів для здійснення заходу щодо проведення модернізації та заміни котлів з переведенням їх на альтернативні види палива здійснюється Держенергоефективності на підставі конкурсу та у порядку, визначеному Мінекономрозвитку.

Цей порядок був затверджений Мінекономрозвитку ще у 2011 році²⁹, у 2013 році до нього внесені зміни³⁰. Водночас **керівництвом Держенергоефективності ні у 2014, ні у 2015 році не було вжито заходів для оновлення складу конкурсної комісії** з відбору енергоефективних проектів, попередній склад якої сформований ще у 2011–2013 роках, не відбулось жодного засідання конкурсної комісії.

Отже, Держенергоефективності не забезпечило проведення конкурсного відбору енергоефективних проектів за заходом щодо модернізації та заміни котлів з переведенням їх на альтернативні види палива. Як наслідок, фінансування цього заходу не здійснювалося, кошти не використовувалися.

Крім того, Держенергоефективності в 2014–2015 роках не забезпечило реалізації завдань напряду «заходи, спрямовані на формування в суспільстві свідомого ставлення до необхідності підвищення енергоефективності, використання відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива». **Кошти на це не використовувалися.**

Слід зауважити, що у 2014 році Порядок № 1056 визначав, що держава відшкодовує позичальникам частину суми кредиту, наданого тільки одним уповноваженим банком – ПАТ «Державний ощадний банк України» (далі – АТ «Ощадбанк»). У квітні 2015 році Уряд розширив коло уповноважених банків – АБ «Укргазбанк» і ПАТ «Укресімбанк»³¹.

²⁹ Наказ Мінекономрозвитку від 06.10.2011 № 105 «Про затвердження Порядку конкурсного відбору енергоефективних проектів для їх державної підтримки за рахунок коштів, передбачених у державному бюджеті на виконання Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010-2015 роки».

³⁰ Наказ Мінекономрозвитку від 23.08.2013 № 1019.

³¹ Постанова Кабінету Міністрів України від 08.04.2015 № 231 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 1 березня 2010 р. № 243 і від 17 жовтня 2011 р. № 1056».

Таким чином, у разі якщо позичальник отримав споживчий кредит у будь-якому іншому банку, права на відшкодування частини суми такого кредиту він не має. Крім того, **Уряд обмежив права громадян на державну підтримку, закріпивши її надання лише через три банки.** Також були створені **нерівні конкурентні умови на фінансовому ринку країни**, що є порушенням вимог ст. 4 Закону України від 11.01.2001 № 2210 «Про захист економічної конкуренції».

Нормами Порядку № 1056 передбачено, що для отримання позичальниками відшкодування частини суми кредиту АТ «Ощадбанк» (у 2014–2015 роках), АБ «Укргазбанк» і ПАТ «Укрексімбанк» (з 12.05.2015) подають Держенергоефективності щомісяця до 20 числа наступного періоду два примірники зведеного реєстру позичальників, які мають право на відшкодування частини суми кредиту. Серед умов включення позичальників до реєстру визначено, зокрема, подання позичальниками відповідному банку підтвердних документів про цільове використання кредитних коштів (п. 5). Водночас вимог до подальшого підтвердження банками дотримання цієї умови при формуванні реєстрів позичальників або визначення форми зведеного реєстру чи конкретного переліку даних, що повинні в ньому зазначатися, Порядком № 1056 не передбачено.

Таким чином, **Порядком № 1056 не передбачено можливості залучення Держенергоефективності до контролю за цільовим використанням кредитних коштів.**

Крім того, Порядком № 1056 встановлено, що Держенергоефективності повинно щомісяця до 25 числа наступного періоду на підставі укладених договорів про взаємодію із названими банками та зведених реєстрів позичальників перераховувати бюджетні кошти, що підлягають відшкодуванню позичальникам, на рахунки цих банків для погашення частини суми кредиту. Уповноважені установи протягом трьох робочих днів перераховують такі кошти на розрахункові рахунки відповідних позичальників, що відкриті в цих установах, для погашення частини суми кредиту (пп. 7 п. 5).

Водночас, згідно з вимогами ст. 8 Закону України від 05.04.2001 № 2346 «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні», внутрішньобанківський переказ виконується в строк, що не може перевищувати двох операційних днів.

Отже, **норма Порядку № 1056 щодо термінів перерахування уповноваженими банками коштів** для погашення частини суми кредиту на відповідні рахунки позичальників (три робочі дні) **не відповідає нормам зазначеного вище Закону** (лише два дні). Фактично, уповноважені банки отримали можливість протягом одного операційного дня на власний розсуд розпоряджатися бюджетними коштами, що є порушенням чинного законодавства.

Порядком № 1056 передбачено, що за кожним із заходів щодо ефективного використання енергетичних ресурсів та енергозбереження позичальник може отримати відшкодування лише один раз протягом одного бюджетного періоду. Схематично механізм використання коштів відображений у додатку 2.

Встановлено, що у **2014 році кошти** в Держенергоефективності використовувалися тільки на стимулювання населення до впровадження енергоефективних заходів шляхом відшкодування частини суми кредиту, залученого **на придбання котлів з використанням будь-яких видів палива та енергії (за винятком природного газу)**. Порядок № 1056 визначає розмір частини суми кредиту, що підлягає відшкодуванню у цьому періоді – 20 відс. (але не більше 5,0 тис. гривень).

У 2014 році, відповідно до договору про взаємодію з АТ «Ощадбанк», Держенергоефективності перерахувало 2404,1 тис. грн для відшкодування частини суми кредиту 737 позичальникам.

У 2015 році кошти в Держенергоефективності використовувалися за трьома напрямками в розмірі, який передбачений Порядком № 1056, а саме:

- для населення – на придбання котлів з використанням будь-яких видів палива та енергії (за винятком природного газу) та відповідного додаткового обладнання і матеріалів до них. Розмір частини суми кредиту, що підлягає відшкодуванню – 20 відс., але не більше 5,0 тис. грн (з 28.08.2015 не більше 12,0 тис. грн);

- для ОСББ і ЖБК – на придбання енергоефективного обладнання та/або матеріалів. Розмір частини суми кредиту, що підлягає відшкодуванню – 40 відс., але не більше 10,0 тис. грн (з 28.08.2015 не більше 14,0 тис. грн);

- для населення – на придбання енергоефективного обладнання та/або матеріалів. Розмір частини суми кредиту, що підлягає відшкодуванню – 30 відс. але не більше 10,0 тис. грн (з 28.08.2015 не більше 14,0 тис. гривень).

Слід зазначити, що у серпні 2015 року Порядок № 1056 доповнено нормою, що у разі коли позичальнику призначено субсидію для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, відшкодування йому суми кредиту здійснюється одноразово в розмірі 70 відс., але не більше встановленої максимальної суми за кожним заходом.

У 2015 році, відповідно до договорів про взаємодію, Держенергоефективності перерахувало уповноваженим банкам для відшкодування частини суми кредиту 56302 позичальникам (з урахуванням квартир, які об'єднані в ОСББ і ЖБК, – 65965 позичальників) кошти на загальну суму 301930,5 тис. грн, а саме:

- АТ «Ощадбанк» – 235624,9 тис. грн (78,0 відс);

- АТ АБ «Укргазбанк» – 63879,3 тис. грн (21,2 відс);

- ПАТ «Укрексімбанк» – 2426,3 тис. грн (0,8 відсотка).

У 2014–2015 роках 12396 позичальників на придбання котлів отримали кредити на загальну суму 202986,9 тис. грн, з яких відшкодовано 44350,3 тис. грн (21,8 відс); на придбання матеріалів для ОСББ, ЖБК та населення 44643 позичальники (54306 з урахуванням квартир, які об'єдналися в ОСББ і ЖБК) отримали кредити у сумі 727865,8 тис. грн, з яких відшкодовано 259984,3 тис. грн (35,7 відсотка).

Необхідно зауважити, що у 2015 році загальна кількість позичальників яким відшкодовано 70 відс. суми кредиту, оскільки вони отримували субсидію

для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, становила 11509 чол. (з урахуванням квартир, які об'єдналися в ОСББ і ЖБК), або 17,3 відсотка.

Інформація про отримання позичальниками кредитів на впровадження енергоефективних заходів та відшкодування у 2014-2015 роках частини суми таких кредитів, за даними, наведеними у зведених реєстрах позичальників, надана в таблиці 3.

Таблиця 3

Інформація про отримання позичальниками кредитів на впровадження енергоефективних заходів та відшкодування у 2014-2015 роках частини суми таких кредитів

Енергоефективні заходи, на виконання яких за рахунок коштів державного бюджету відшкодовувалася частина суми кредиту	Кількість позичальників	Сума кредиту, тис. грн	Відшкодування частини суми кредиту	
			всього, тис. грн	питома вага, відс.
2014 рік				
На придбання населенням котлів	737	12389,2	2404,1	19,4
2015 рік				
На придбання населенням котлів	11659	190597,7	41946,2	22,0
На придбання ОСББ і ЖБК енергоефективного обладнання та/або матеріалів	133 (9796*)	11591,4	4973,9	42,9
На придбання населенням енергоефективного обладнання та/або матеріалів	44510	716274,4	255010,4	35,6
Разом 2015 рік:	56302 (65965**)	918463,5	301930,5	32,9
Разом (2014-2015 роки):	57039 (66702**)	930852,7	304334,6	32,7
<i>Середня сума</i>		<i>16,3 (14,0**)</i>	<i>5,3 (4,6**)</i>	32,5

* Кількість квартир.

** З урахуванням квартир.

Дані таблиці 3 свідчать, що у 2014–2015 роках кредит на впровадження енергоефективних заходів взяли 57039 позичальників (2014 рік – 737, 2015 рік – 56302), загальна сума кредитів – 930852,7 тис. грн (2014 рік – 12389,2 тис. грн, 2015 рік – 918463,5 тис. гривень). При цьому за рахунок коштів державного бюджету банкам у вказаному періоді на користь позичальників відшкодовано 304334,6 тис. грн (2014 рік – 2404,1 тис. грн, 2015 рік – 301930,5 тис. гривень).

Аудитом встановлено, що ефективність реалізації енергоефективних заходів Державної програми з урахуванням механізмів, запроваджених Порядком № 1056, у розрізі регіонів країни суттєво різнилася.

Наприклад, у 2014 році найбільше придбавало котли населення Львівської області (115 позичальників), найменше – Одеської (5 позичальників) і Луганської (1 позичальник) областей. У 2015 році Львівська область знову була на першому місці за кількістю придбаних котлів (1737 позичальників), найменше котлів придбано у Херсонській області

(142 позичальники) та в м. Києві (103 позичальники).

У 2015 році найбільш активно виконували енергоефективні заходи ОСББ і ЖБК Львівської області (11 позичальників), найменш активно – Закарпатської, Кіровоградської, Луганської областей і м. Києва (по одному позичальнику). У 2015 році найбільш активно придбавали енергоефективне обладнання та/або матеріали громадяни Сумської області (4147 чол.), найменш – м. Києва (299 позичальників).

За інформацією Держенергоефективності, найбільша активність населення Львівської області обумовлена тим, що в регіоні енергоефективні заходи за рахунок коштів обласного бюджету виконувалися з 2006 року, тобто населення було вже попередньо обізнано у сфері енергозбереження.

Інформація про реалізацію заходів з енергоефективності та енергозбереження шляхом відшкодування за рахунок коштів держбюджету частини суми кредитів у розрізі регіонів наведена в додатку 3.

Встановлено, що у 2014–2015 роках 88,1 відс. усіх договорів укладено на 36 місяців, 6,4 відс. – на 12 місяців, 4,0 відс. – на 24 місяці, 1,5 відс. укладалися в межах від 1 до 120 місяців включно. Інформація про терміни, на які укладалися кредитні договори, наведена в таблиці 4.

Таблиця 4

Інформація про терміни, на які укладалися кредитні договори

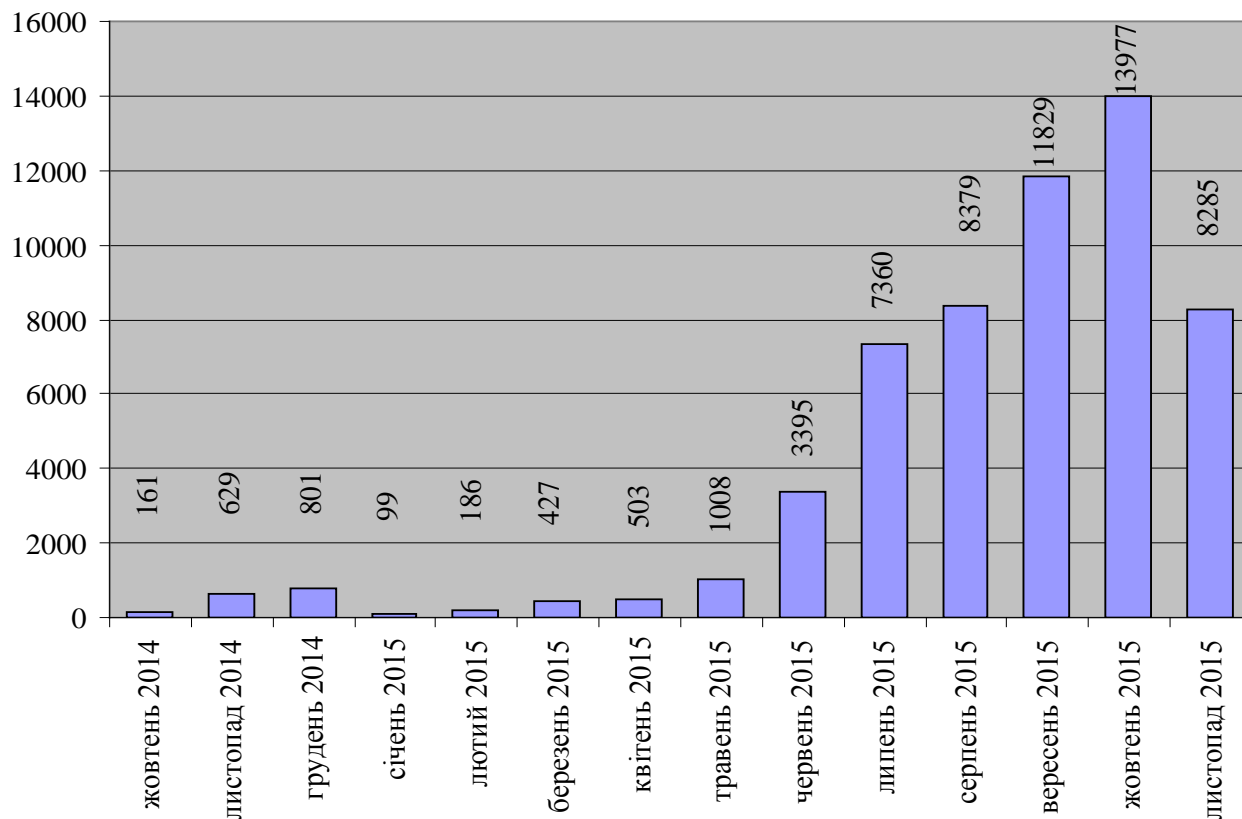
Термін, на який укладений кредитний договір	На придбання населенням котлів		На придбання ОСББ та ЖБК матеріалів	На придбання матеріалів	Всього	Питома вага, відс.
	2014 рік	2015 рік	2015 рік	2015 рік		
1-2 місяці	-	1	1	1	3	-
6 місяців	2	21	1	129	153	0,3
12 місяців	25	674	21	2908	3628	6,4
18 місяців	2	24	-	162	188	0,3
24 місяця	31	526	10	1742	2309	4,0
36 місяців	673	10388	15	39181	50257	88,1
від 3 до 120 міс.	4	25	85	387	501	0,9
Разом	737	11659	133	44510	57039	100

Аудитом встановлено, що **ефективність реалізації енергоефективних заходів Державної програми з урахуванням механізмів, запроваджених Порядком № 1056, протягом календарного року також суттєво різнилася.**

Від початку виконання заходів за КПКВК 1206060 (з жовтня 2014 року) позичальниками в рамках реалізації заходів Порядку № 1056 найбільше було укладено кредитних договорів у жовтні 2015 року – 24,5 відсотка. При цьому протягом усього часу спостерігається постійне зростання активності населення щодо реалізації енергоефективних заходів з урахуванням механізмів, запроваджених Порядком № 1056.

Інформація про кількість і динаміку укладених у 2014–2015 роках позичальниками кредитних договорів, за якими надано бюджетне відшкодування, наведена в діаграмі.

Кількість і динаміка укладених у 2014-2015 роках позичальниками кредитних договорів, за якими надано бюджетне відшкодування

У 2014–2015 роках населенням придбавалися котли двох видів: твердопаливні – 12151 од., або 98,0 відс. (середня сума кредиту – 16,5 тис. грн); електричні – 245 од., або 2,0 відс. (середня сума кредиту 10,0 тис. гривень).

Також у 2015 році населення оформляло кредити для придбання матеріалів (середня сума кредиту – 16,1 тис. грн, відшкодування кредиту – 5,7 тис. грн): вікон – 33524 од.; матеріалів для проведення робіт з теплоізоляції зовнішніх стін, підвальних приміщень, горищ, покрівель та фундаментів – 10090 од.; радіаторів – 1757 одиниць.

Перевіркою правильності оформлення та достовірності даних, які наводилися уповноваженими банками у зведених реєстрах позичальників (113 реєстрів, у т.ч. у 2014 році – 2; у 2015 році – 111), встановлено.

▪ Більшість зведених реєстрів позичальників мають низьку якість оформлення, що ускладнює а в окремих випадках унеможливорює аналіз визначених у них даних³². Наприклад, деякі реєстри надруковані кеглем 4, що ускладнює візуальне сприйняття. В окремих випадках дані позичальників у реєстрах затерті. Мали місце факти надання банками Держенергоефективності зведених реєстрів позичальників двічі, зокрема у зв'язку з їх доопрацювання. Деякі з них надсилалися без зазначення причин повторного надання.

³² ПІБ, ідентифікаційний код, місце проживання (реєстрації), дата укладання та строку дії кредитного договору, відомості про придбання енергоефективного обладнання, сума кредиту, розмір відшкодування частини суми кредиту та інше.

- У 2015 році в порушення вимог пп. 4 п. 5 Порядку № 1056 52 зведені реєстри позичальників надані уповноваженими банками Держенергоефективності після 20 числа наступного періоду, тобто з перевищенням встановленого терміну від 1 до 23 календарних днів. Крім того, у 61 реєстрі банками не зазначено дати їх затвердження (АТ «Ощадбанк» – 37, АБ «Укргазбанк» – 11, ПАТ «Укрексібанк» – 10 реєстрів).

- Держенергоефективності в порушення вимог пп. 4 п. 5 Порядку № 1056 перераховувало бюджетні кошти на рахунки відповідних уповноважених установ для погашення частини суми кредиту після 25 числа, що призвело до відтермінування виплат 45310 позичальникам на загальну суму 227850,7 тис. гривень. Причина – затвердження Головою Держенергоефективності 75 зведених реєстрів позичальників після 25 числа.

- У порушення вимог Порядку взаємодії відповідальних структурних підрозділів Держенергоефективності при проведенні перевірки зведених реєстрів позичальників³³ (далі – Порядок № 52) мали місце факти перевищення Держенергоефективності граничного терміну опрацювання зведених реєстрів (до 26 числа наступного періоду) до 11 календарних днів.

Крім того, згідно з вимогами пп. 4 п. 5 Порядку № 1056, реєстри повинні були не тільки опрацьовуватись, а й до 25 числа наступного періоду забезпечуватись відповідним відшкодуванням за рахунок коштів держбюджету. Таким чином, норми Порядку № 52 у частині граничного терміну опрацювання реєстрів не узгоджуються з відповідними нормами Порядку № 1056. Отже, у порушення норм Порядку № 1056 Держенергоефективності перевищено термін опрацювання реєстрів до 12 календарних днів.

- Порядком № 52 для здійснення перевірки зведених реєстрів позичальників, наприклад сектору внутрішнього аудиту Держенергоефективності, передбачено лише один день. При 8-годинному робочому дні (28800 сек) на опрацювання одного зведеного реєстру³⁴ з кількістю 7901 позичальник розрахункові витрати робочого часу на аналіз даних одного позичальника становлять 3,6 сек (28800 сек/7901 позичальник). Такі часові параметри свідчать про неможливість суцільного контролю якості і достовірності оформлення зведених реєстрів і дозволяють здійснювати його лише вибірково.

- У 2015 році сума кредиту, отримана населенням для придбання матеріалів, у зведених реєстрах позичальників на 426,5 тис. грн перевищувала затверджену. Крім того, фактична кількість позичальників також перевищувала затверджену на одну особу (до зведеного реєстру позичальників під одним номером включено двох осіб).

³³ Наказ Держенергоефективності від 08.05.2015 № 52.

³⁴ Зведений реєстр позичальників № 13 (за жовтень 2015 року) від 08.12.2015.

▪ У порушення п. 3.5.4 договору про взаємодію, укладеного між Держенергоефективності та АТ «Ощадбанк»³⁵, у 2015 році послідовність включення банком інформації про позичальників до 38 зведених реєстрів (загальна сума 195090,5 тис. грн, 35831 позичальник) визначалася не за датою укладання кредитного договору, а в довільному порядку.

Також у 2015 році за 9-ма зведеними реєстрами позичальників, наданими банками, в колонках «строк дії» у 19 випадках некоректно визначено, до якого числа укладені договори, що унеможлиблює встановлення їх терміну дії³⁶. Наприклад, між позичальником і ПАТ «Укресімбанк» був укладений договір від 20.11.2015 з терміном дії до 15.11.2015, тобто на момент укладання договору його термін вже закінчився.

У 2014-2015 роках Держенергоефективності як відповідальний виконавець бюджетної програми порушувало п. 8 Порядку № 1056 щодо подання щокварталу до 10 числа наступного місяця головному розпорядникові бюджетних коштів звіту про їх використання і здійснення заходів, передбачених цим Порядком. Так, у 2014 році Держенергоефективності не подавало Мінекономрозвитку звіт. У 2015 році два звіти про використання бюджетних коштів і здійснення заходів, передбачених Порядком № 1056, Держенергоефективності надало Мінрегіону з порушенням терміну: звіт станом на 01.07.2015 – пізніше на 6 днів; звіт станом на 01.10.2015 – на 18 днів.

ВИСНОВКИ

1. Діяльність Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України у 2014–2015 роках щодо виконання завдань Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлювальних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010–2016 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 01.03.2010 № 243, шляхом відшкодування за рахунок коштів державного бюджету частини суми кредитів, залучених позичальниками для реалізації енергоефективних заходів, була недостатньо результативною.

Мінекономрозвитку, Мінрегіоном і Держенергоефективності у 2014–2015 роках за рахунок коштів державного бюджету **виконували заходи лише у житлово-комунальному секторі, які опосередковано впливають на енергозбереження економіки країни.**

Через недоліки при плануванні та фінансуванні цих заходів кошти державного бюджету використані не в повному обсязі. При цьому кошти, залучені на заходи з енергоефективності та енергозбереження за угодою

³⁵ Договір про взаємодію № 40 від 20.10.2014 (зі змінами від 08.09.2015 № 4).

³⁶ За 3-ма зведеними реєстрами АТ «Ощадбанк» встановлені 4 випадки, за 2-ма зведеними реєстрами АБ «Укргазбанк» – 2 випадки, за 4-ма зведеними реєстрами ПАТ «Укресімбанк» – 6 випадків.

з Європейським Союзом в рамках програм секторальної підтримки, були єдиним джерелом їх фінансування.

За наявності бюджетних коштів на такі цілі у 2014 році Держенергоефективності використано лише 2404,1 тис. грн, або 0,5 відс. коштів, передбачених законом про державний бюджет та урядовим рішенням, у 2015 році – 301873,4 тис. грн (60,9 відсотка).

Станом на 01.01.2015 загальний плановий показник фінансування заходів Державної програми за усіма джерелами виконано тільки на 13,2 відсотка. Як наслідок, мета та очікувані результати Державної програми не досягнуті.

2. Цілісна система нормативно-правового забезпечення питань енергоефективності та енергозбереження не створена, а заходи стимулювання енергозбереження, які запроваджуються державою на нормативно-правовому рівні, є безсистемними і непослідовними.

Норма Закону України «Про енергозбереження» про утворення Державного фонду енергозбереження на сьогодні не має реального механізму застосування і не діє. З часу її запровадження (2008 рік), тобто за вісім років, такий фонд не створений, рішення про розподіл коштів, що мають до нього надходити, Кабінетом Міністрів України не приймалося.

Наприкінці 2014 року Кабінетом Міністрів України (постанова від 29.12.2014 № 719) визнані такими, що втратили чинність, прийняті у 2008–2014 роках постанови щодо пільгового оподаткування ввезених на митну територію України енергозберігаючих матеріалів, обладнання, устаткування та комплектуючих.

Також з 01.01.2015 виключені норми Податкового кодексу України (ст. 158 розд. III) щодо звільнення від оподаткування 80 відс. прибутку підприємств, отриманого від продажу на території України устаткування власного виробництва, що працює на відновлюваних джерелах енергії, енергоефективного обладнання за переліком, встановленим Урядом.

3. Державна цільова економічна програма енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлювальних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010–2016 роки неповною мірою забезпечує вирішення питань концентрації фінансових, матеріально-технічних, інших ресурсів, виробничого та науково-технічного потенціалу для її виконання. Вона лише декларує розподіл видатків між джерелами і не визначає конкретних механізмів залучення на її виконання коштів з позабюджетних джерел.

Протягом терміну дії Державної програми до неї одинадцять разів вносилися зміни, які коригували назву, мету, термін дії, завдання, заходи, обсяги їх фінансування та очікувані результати програми. При цьому окремі зміни і доповнення до Державної програми безпосередньо не були спрямовані на раціональне використання і економне витрачання

первинної та перетвореної енергії, а деякі взагалі не кореспондувалися з її метою.

Зокрема, у 2010 році до програми включено захід щодо переведення на напругу 330 кВ повітряної лінії Сімферополь – Севастополь і захід щодо будівництва ряду об'єктів для приєднання до енергомережі країни мережі електростанцій, які виробляють електроенергію з відновлювальних джерел енергії. Такі заходи безпосередньо не стосувалися мети Державної програм – заміщення традиційних видів палива іншими видами – і не були спрямовані на зменшення обсягів споживання енергоресурсів.

З 2014 року Державна програма не передбачає фінансування її завдань у сфері удосконалення законодавства і не містить конкретних показників щодо кількості розроблених нормативних актів та національних стандартів у сфері енергоефективності.

Звіти Держенергоефективності про результати виконання Державної програми за 2013 і 2014 роки не містять оцінки стану досягнення мети програми в частині зниження енергоємності ВВП України у звітному періоді.

4. Стан планування і здійснення Держенергоефективності, Мінекономрозвитку та Мінрегіоном видатків державного бюджету на заходи у сфері енергоефективності і енергозбереження є незадовільним і не спрямований на отримання конкретного результату.

Планування здійснювалося без детальних розрахунків та обґрунтувань щодо виділення бюджетних коштів, у бюджетних запитах не відображалися усі необхідні результативні показники бюджетної програми.

Видатки за КПКВК 1206040 «Державна підтримка заходів з енергозбереження через механізм здешевлення кредитів» на 2014 рік були затверджені лише в обсязі 6000,0 тис. грн, тобто майже у 3,5 раза менше фактично наявних обсягів коштів для фінансування цієї бюджетної програми, тоді як на початок 2014 року залишок невикористаних у попередні періоди коштів, які надійшли до спеціального фонду державного бюджету від штрафних санкцій за порушення законодавства з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів, становив 21663,9 тис. гривень.

У державному бюджеті на 2015 рік видатки на державну підтримку заходів з енергозбереження через механізм здешевлення кредитів не передбачалися взагалі, хоча станом на 01.01.2015 залишок невикористаних у попередні періоди коштів, які надійшли від штрафних санкцій за порушення законодавства у сфері енергозбереження, становив 24756,3 тис. гривень. Як наслідок, ці кошти перераховані до загального фонду державного бюджету.

Кошти, отримані за Угодою між Урядом України та ЄС про фінансування «Підтримки виконання Енергетичної стратегії України в галузі енергоефективності та відновлювальних джерел енергії» (498,1 млн грн, або 46,6 млн євро), у 2011–2013 роках не використовувалися.

У 2014–2015 роках ці кошти урядовими рішеннями спрямовувалися головному розпоряднику бюджетних коштів на виконання завдань і заходів Державної програми (КПКВК 1206060 та КПКВК 2754060). Проте у **2014 році Держенергоефективності використало лише 2404,1 тис. грн (0,5 відс. від виділених коштів), у 2015 році – 301873,4 тис. грн (60,9 відсотка).**

5. У 2014–2015 роках внутрішній контроль Держенергоефективності як відповідального виконавця за використання коштів державного бюджету на здійснення заходів у сфері енергоефективності і енергозбереження та відомчий контроль Мінекономрозвитку і Мінрегіону як головних розпорядників бюджетних коштів здійснювався незадовільно.

У 2014–2015 роках сектор внутрішнього аудиту не планував і не проводив аудитів з питань ефективності планування і виконання Держенергоефективності бюджетних програм, результатів їх виконання. Діяльність сектору була сконцентрована на другорядних питаннях функціонування Держенергоефективності та державних підприємств, які належали до сфери його управління і більшість з яких перебували у стані ліквідації.

Ні Мінекономрозвитку у 2014 році, ні Мінрегіон у 2015 році не вживали як головні розпорядники бюджетних коштів за бюджетними програмами, відповідальним виконавцем яких було Держенергоефективності, заходів внутрішнього контролю у формі внутрішніх аудитів щодо цих програм.

За час, що минув після попереднього аудиту, Держенергоефективності виконувало рекомендації Рахункової палати частково. Зокрема, не запроваджено конкретних механізмів залучення коштів з позабюджетних джерел на виконання Державної програми. Крім того, на сьогодні із 44 розроблених ще у 2011–2012 роках за рахунок бюджетних коштів проектів національних стандартів 6 досі не затверджено.

6. У 2014 році Держенергоефективності та Мінекономрозвитку не забезпечили проведення конкурсного відбору інвестиційних проектів за бюджетною програмою за КПКВК 1206040. У 2014–2015 роках Держенергоефективності не забезпечило проведення конкурсного відбору для здійснення заходу з проведення модернізації та заміни котлів з переведенням їх на альтернативні види палива за бюджетною програмою за КПКВК 1206060 і КПКВК 2754060, через що за наявності фінансування не було використано передбачені бюджетні кошти.

Мінрегіон і Держенергоефективності у 2015 році не розподілили за КПКВК 2754060 90403,0 тис. грн, що призвело до повернення їх до бюджету. Захід «Погашення кредиторської заборгованості минулих років за бюджетними зобов'язаннями, взятими на облік органами Казначейства» не реалізований, у зв'язку з чим на кінець 2015 року кредиторська заборгованість, яка виникла ще у 2012 році, становила 197,7 тис. гривень.

7. У 2014–2015 роках при організації виконання заходів бюджетної програми за КПКВК 1206060 і КПКВК 2754060 Кабінет Міністрів України у Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті

для здійснення заходів щодо ефективного використання енергетичних ресурсів та енергозбереження, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 17.10.2011 № 1056, **обмежив права громадян на державну підтримку, закріпивши її надання через обмежене коло банків** (у 2014 році – через один банк, у 2015 – через три). Таким чином, **були створені нерівні конкурентні умови на фінансовому ринку країни, тобто порушені вимоги Закону України «Про захист економічної конкуренції».**

Крім того, Порядком № 1056 **не передбачена можливість залучення Держенергоефективності до контролю за цільовим використанням кредитних коштів.** Також його норми **не відповідають нормам Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні»** (ст. 8) щодо кількості днів (не більше двох), протягом яких уповноважений банк має право здійснювати внутрішньобанківські перекази. Як наслідок, **уповноважені банки фактично отримали можливість протягом одного операційного дня на власний розсуд розпоряджатися коштами державного бюджету.**

Більшість зведених реєстрів позичальників, які склалися уповноваженими банками, мають низьку якість оформлення, що ускладнювало, а в окремих випадках унеможливило аналіз зазначених у них даних.

Також у 2015 році **в порушення вимог пп. 4 п. 5 Порядку № 1056 52 зведені реєстри позичальників,** які надавалися уповноваженими банками, **зарєєстровані в Держенергоефективності після 20 числа наступного періоду,** тобто з **перевищенням встановленого терміну від 1 до 23 календарних днів.** Крім того, через перераховані Держенергоефективності бюджетні кошти на рахунки відповідних уповноважених установ для погашення частини суми кредиту після 25 числа були відтерміновані виплати 45310 позичальникам.

8. Ефективність реалізації енергоефективних заходів Державної програми з урахуванням механізмів, запроваджених Порядком № 1056, як у розрізі регіонів країни, так і протягом бюджетного року суттєво різнилася, що обумовлено нерівномірністю бюджетного фінансування протягом року та неналежним плануванням заходів на місцях.

У 2014–2015 роках у реалізації заходів з енергоефективності та енергозбереження шляхом відшкодування за рахунок коштів державного бюджету частини суми кредитів взяли участь 57039 позичальників – населення та юридичні особи (ОСББ та ЖБК) (2014 рік – 737 позичальників, 2015 рік – 56302), яким уповноваженими банками видані кредити на загальну суму 930852,7 тис. грн (2014 рік – 12389,2 тис. грн, 2015 рік – 918463,5 тис. гривень). За рахунок коштів державного бюджету банкам за цей період на користь позичальників відшкодовано 304334,6 тис. грн (2014 рік – 2404,1 тис. грн, 2015 рік – 301930,5 тис. гривень).

У 2014 році найбільше придбавало котли населення Львівської області (115 позичальників), найменше – Одеської (5 позичальників) і Луганської (1 позичальник) областей. У 2015 році Львівська область знову була на першому місці за кількістю придбаних котлів (1737 позичальників), найменше котлів придбано у Херсонській області (142 позичальники)

та в м. Києві (103 позичальники).

У 2015 році найбільш активно виконували енергоефективні заходи ОСББ і ЖБК Львівської області (11 позичальників), найменш активно – Закарпатської, Кіровоградської, Луганської областей і м. Києва (по одному позичальнику). У 2015 році найбільш активно придбавали енергоефективне обладнання та/або матеріали громадяни Сумської області (4147 чол.), найменш – м. Києва (299 позичальників).

Від початку реалізації заходів за КПКВК 1206060 (жовтень 2014 року) позичальниками в рамках виконання заходів Порядку № 1056 найбільше укладено кредитних договорів у жовтні 2015 року – 24,5 відсотка.

9. Мінекономрозвитку (2014 рік) і Мінрегіон (2015 рік) як головні розпорядники бюджетних коштів за бюджетними програмами, відповідальним виконавцем яких було Держенергоефективності (у 2014 році – КПКВК 1206040 і КПКВК 1206060, у 2015 році – КПКВК 2754060), разом із Мінфіном не забезпечили своєчасності затвердження паспортів бюджетних програм, достовірності і повноти інформації, яка в них міститься, що є порушенням бюджетного законодавства. Такий стан справ ускладнює проведення на основі зазначеної інформації реального моніторингу виконання бюджетної програми та не дає можливості оцінити ефективність виконання бюджетної програми.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Надіслати Верховній Раді України інформацію про результати аудиту та рекомендувати розглянути її на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки.

2. Відомості про результати аудиту у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України та запропонувати:

- зобов'язати Мінрегіон та Держенергоефективності розробити проект державної цільової економічної програми енергоефективності на наступні роки;
- внести зміни до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів щодо ефективного використання енергоресурсів та енергозбереження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.10.2011 № 1056, а саме:

збільшити кількість уповноважених банків, задіяних у реалізації населенням та юридичними особами заходів з енергоефективності та енергозбереження шляхом відшкодування за рахунок коштів державного бюджету частини суми кредитів. Визначити критерії, за якими мають залучатися такі банки, і передбачити, що вони повинні бути фінансово стійкими;

визначити терміни перерахування уповноваженими банками коштів для погашення частини суми кредиту на відповідні рахунки позичальників згідно із Законом України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» (два дні);

передбачити надання банками до Держенергоефективності зведених реєстрів позичальників в електронному вигляді.

3. Рішення Рахункової палати і Звіт про результати аудиту надіслати Державному агентству з енергоефективності та енергозбереження України для вжиття заходів щодо усунення виявлених порушень і недоліків, зокрема:

- розробити і подати на затвердження Кабінету Міністрів України проект державної цільової економічної програми енергоефективності на наступні роки;

- розробити і подати на затвердження Кабінету Міністрів України зміни до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів щодо ефективного використання енергоресурсів та енергозбереження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.10.2011 № 1056, у частині збільшення кількості уповноважених банків, задіяних у реалізації населенням та юридичними особами заходів з енергоефективності та енергозбереження шляхом відшкодування за рахунок коштів державного бюджету частини суми кредитів. Визначити критерії, за якими мають залучатися такі банки, і передбачити, що вони повинні бути фінансово стійкими. Визначити терміни перерахування уповноваженими банками коштів для погашення частини суми кредиту на рахунки позичальників згідно із Законом України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» (два дні); передбачити надання банками до Держенергоефективності зведених реєстрів позичальників в електронному вигляді;

- вирішити питання погашення кредиторської заборгованості минулих років за бюджетною програмою за КПКВК 1206060 в повному обсязі;

- вжити заходів щодо затвердження проектів національних стандартів у сфері енергоефективності, розроблених за рахунок коштів державного бюджету у 2011–2012 роках;

- забезпечити своєчасність складання, подання і затвердження паспортів бюджетних програм і визначати в них належні результативні показники, які б достовірно характеризували заходи, що здійснюються;

- вжити заходів щодо усунення усіх виявлених недоліків і порушень;

- регулярно інформувати Рахункову палату про стан виконання її рекомендацій.

Член Рахункової палати

І.М. Заремба

ГЛОСАРІЙ

Енергозбереження	– діяльність (організаційна, наукова, практична, інформаційна), яка спрямована на раціональне використання та економне витрачання первинної та перетвореної енергії і природних енергетичних ресурсів у національному господарстві і яка реалізується з використанням технічних, економічних та правових методів
Паливно-енергетичні ресурси (ПЕР)	– сукупність всіх природних і перетворених видів палива та енергії, які використовуються в національному господарстві
Раціональне використання паливно-енергетичних ресурсів	– досягнення максимальної ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів при існуючому рівні розвитку техніки та технології і одночасному зниженні техногенного впливу на навколишнє природне середовище
Економія паливно-енергетичних ресурсів	– відносне скорочення витрат паливно-енергетичних ресурсів, що виявляється у зниженні їх питомих витрат на виробництво продукції, виконання робіт і надання послуг встановленої якості
Енергоефективні продукція, технологія, обладнання	– продукція або метод, засіб її виробництва, що забезпечують раціональне використання паливно-енергетичних ресурсів порівняно з іншими варіантами використання або виробництва продукції однакового споживчого рівня чи з аналогічними техніко-економічними показниками
Енергозберігаючі (енергоефективні) заходи	– заходи, спрямовані на впровадження та виробництво енергоефективних продукції, технологій та обладнання
Енергоефективний проект	– проект, спрямований на скорочення енергоспоживання, а саме: реконструкція мереж і систем постачання, регулювання і облік споживання води, газу, теплової та електричної енергії, модернізація огорожувальних конструкцій та технологій виробничих процесів
Нетрадиційні та поновлювані джерела енергії	– джерела, що постійно існують або періодично з'являються в навколишньому природному середовищі у вигляді потоків енергії Сонця, вітру, тепла Землі, енергії морів, океанів, річок, біомаси

Схема 1. Рух коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів щодо ефективного використання енергетичних ресурсів та енергозбереження у 2014-2015 роках

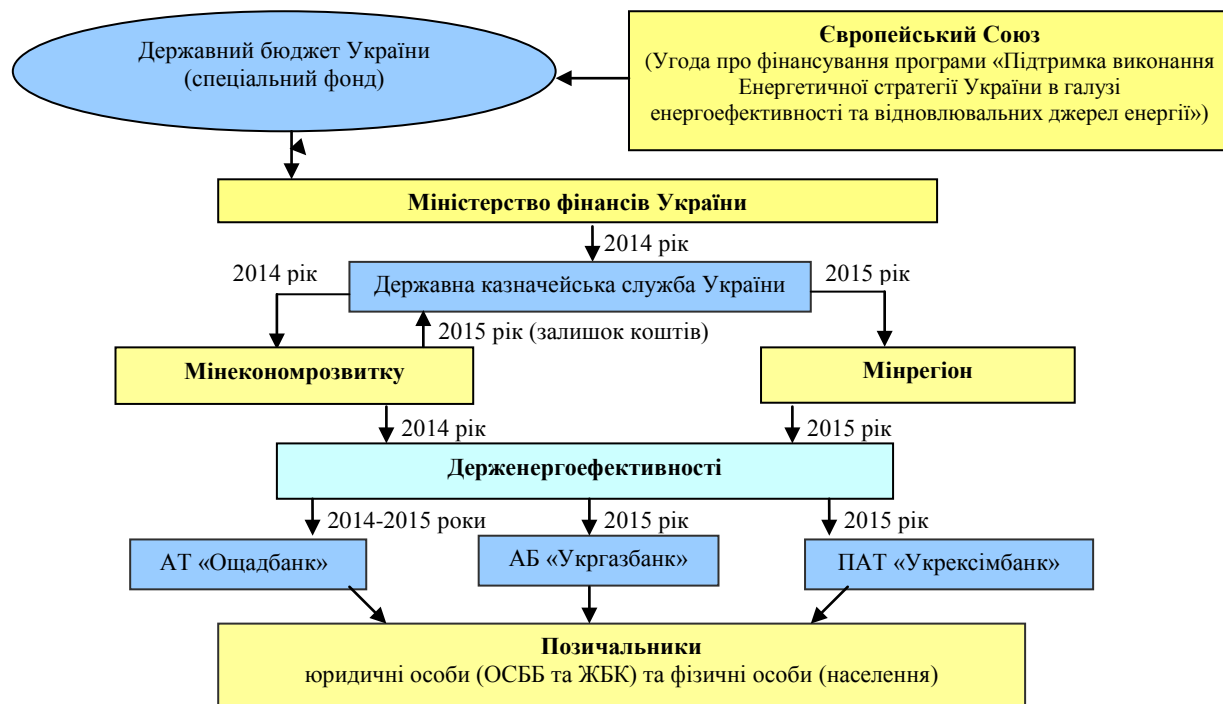

Схема 2. Механізм отримання кредиту та компенсації його частини

Додаток 3

Інформація про реалізацію заходів з енергоефективності та енергозбереження шляхом відшкодування за рахунок коштів державного бюджету частини суми кредитів у 2014–2015 роках у розрізі регіонів

Регіон	На придбання котлів фізичними особами				На придбання матеріалів юридичними особами 2015 рік		На придбання матеріалів фізичними особами 2015 рік	
	2014 рік		2015 рік		кількість позичальників	сума відшкодування, тис. грн	кількість позичальників	сума відшкодування, тис. грн
	кількість позичальників	сума відшкодування, тис. грн	кількість позичальників	сума відшкодування, тис. грн				
Вінницька обл.	22	54,2	547	1676,2	3	31,4	2289	15034,2
Волинська обл.	10	35,4	339	1240,4	10	1150,3	883	5226,5
Дніпропетровська обл.	13	36,3	431	1337,6	10	289,1	2229	9267,1
Донецька обл.	6	14,9	292	866,6	9	122,5	1455	6728,6
Житомирська обл.	41	153,6	528	1762,8	6	152,3	2373	13652,3
Закарпатська обл.	29	103,6	490	1899,5	1	14,9	1402	9534,3
Запорізька обл.	14	35,8	254	754,3	8	202,5	1549	6557,5
Івано-Франківська обл.	38	133,5	535	2410,7	3	154,1	1621	12249,8
м. Київ	20	78,9	103	364,0	1	83,3	299	1728,3
Київська обл.	40	126	1148	4140,2	7	339,2	3065	18628,7
Кіровоградська обл.	17	52,2	226	799,7	1	46,7	1515	7702
Луганська обл.	1	3,6	222	625,2	1	7,2	852	4458,2
Львівська обл.	115	417,4	1737	7527,7	11	592,0	2999	20918,5
Миколаївська обл.	9	18,7	188	506,2	3	65,8	778	3230,7
Одеська обл.	5	11,2	324	825,4	3	120,5	1541	7584,6
Полтавська обл.	28	84,3	384	1239,0	9	258,0	1764	9774,5
Рівненська обл.	16	54	497	1856,7	2	60,3	2134	13692,6
Сумська обл.	81	254,5	624	2063,5	9	176,2	4147	23331
Тернопільська обл.	53	164,2	466	2127,3	5	125,7	1340	10300,4
Харківська обл.	41	122,5	491	1350,5	9	317,1	2315	10953,9
Херсонська обл.	6	15,7	142	405,0	6	126,6	1206	5464,9
Хмельницька обл.	25	86	417	1270,0	3	44,2	1757	9682,7
Черкаська обл.	60	181,3	491	1674,6	8	238,4	1871	9276,6
Чернівецька обл.	27	103,2	297	1415,9	3	226,6	1434	11048,5
Чернігівська обл.	20	63,1	486	1807,2	2	29,0	1692	8984
Разом	737	2404	11659	41946,2	133	4973,9	44510	255010,4